

förteckningen där många felskrivningar tyvärr vittnar om allt annat än noggrannhet. Det finns också brister. Bildförteckning saknas och ett flertal relevanta titlar i ämnet som utgivits under senare år lyser likaledes med sin frånvaro.

Ett nyskrivet förord ingår i *Folketro från förr*. Där ger Schön en kortfattad och enligt min mening något schablonartad beskrivning av det bondesamhälle som lämnat stoffet till hans berättelser. I förordets avslutning påpekar han att behovet att söka sig till magi och mystik knappast är utmärkande endast för detta samhälle utan att människor i alla tider har sökt svar på existentiella frågor. Det är det lätt att hålla med om. Men när han framhåller att dagens mytiska varelser snarare är utomjordingar än troll blir jag tveksam. Det är kanske inte riktigt så enkelt. Vi har ju inte slutat berätta om mytiska väsen i vår egen värld. Även idag florerar företeelser som har drag av troll, älvor, vättar och skogssnuva. Man kan se detta i många forskarrapporter men kanske lättast i populär bokutgivning, film- och tv-produktion. Det enorma intresset för förkristen myt, mystik och magi som på senare tid manifesterats i otaliga böcker, filmer och iscensättningar i fantasygenren både för barn och vuxna är ett tydligt tecken. Visserligen griper vår tids mytiska väsen inte in i folks vardag på det sätt som skedde i bondesamhället, men de påverkar sannolikt människor att se verkligheten annorlunda, mer laddad med mystik och magi. Att så är fallet framgår av alternativa rörelser som new age, schamanism och nyandlighet. Genom att inte med ett ord antyda vår moderna tids pågående återförtrollning har Ebbe Schön faktiskt missat en av poängerna med att ge ut berättelserna på nytt just nu.

Elisabeth Berglin, Lund

June Swann: *History of Footwear in Norway, Sweden and Finland*. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, Stockholm 2001. 357 s., ill. ISBN 91-7402-323-3.

Till fromma för den etnolog, historiker, arkeolog eller konstvetare som önskar snabb, handfast information om skandinaviska skor genom tiderna har ett högeligen intressant verk nyligen publicerats av engelskan June Swann. Hon vilar sig mot de erfarenheter och kontakter som erhållits under en lång karriär i museibranschen, något som gjort det möjligt för henne att sammanställa en större monografi om svenska, norska, finska och samiska fotbeklådnader från förhistorisk tid till omkring 1950.

Detta är givetvis lovvärt. Swanns *History of Footwear in Norway, Sweden and Finland* har stora möjligheter att bli ett referensverk riktat till en allmänt kulturhistoriskt intresserad publik i ett par decennier framöver, även om det är tveksamt om boken helt kan ersätta den av Swann själv högt beundrade Ernfrid Jäfverts arbete från 1938. Det är en vacker och rikt illustrerad bok, enkelt upplagd med kronologi och tematik sammanvävt på ett för läsaren hanterligt sätt. En stor del av Swanns material kommer från nordiska museer (Nordiska museet, Vasamuseet, Livrustkammaren, etc.), men hon har även i komparativt syfte utnyttjat samlingar i utlandet.

Ett problem som bör påpekas är att boken troligen kommer att upplevas som otillräcklig av vissa potentiella läsargrupper. Den är inte tillräckligt detaljerad, forskningsmässigt uppdaterad och omfattande för att tillfredsställa en expert med detta ämne som specialintresse. Å andra sidan är boken, i synnerhet dess terminologi, lite väl svår för många allmänintresserade lekman. Swann, som främst riktar sig till den sistnämnde, har sökt komma ur dilemmat genom stora skisser och ordförklaringar, men frågan är om det räcker.

Dick Harrison, Lund